NORAKSTS
Lieta Nr.A42457907
A481-09/6

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 31.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E.Apīne,
piedaloties atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes – Viļānu pilsētas domes pilnvarotajai pārstāvei, zvērinātai advokātei Ilzei Grolmusai,
trešajai personai – *A.E.*
atklātā tiesas sēdē izskatīja *V.R.* pieteikumu par Viļānu pilsētas domes 2007.gada 22.februāra lēmuma (protokols Nr.4, § 13) atcelšanu, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un pienākuma uzlikšanu Viļānu pilsētas domei atlīdzināt morālo kaitējumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 20.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *V.R.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Viļānu pilsētas domes (turpmāk arī – atbildētājs) 2007.gada 22.februāra lēmuma (protokols Nr.4, § 13) (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu, kā arī pienākuma uzlikšanu atlīdzināt pieteicējam Ls 1000 par morālo kaitējumu.

Ar Lēmumu atbildētājs atteicis pieteicējam atļaut nojumes izbūvi 20 m^2 platībā Viļānos, */adrese/*.

[2] Pieteicējs norāda, ka uzskata Lēmumu par prettiesisku un atceļamu, bet Viļānu pilsētas domes faktisko rīcību par informācijas slēpšanu, ka zemes gabals Viļānos, */adrese/* pārdots, par prettiesisku.

2004.gadā Viļānu pilsētas dome pieteicējam piešķīrusi nelielu starpgabalu, noslēdzot 2004.gada 1.novembrī zemes nomas beztermiņa līgumu pieteicējam piederošā namīpašuma uzturēšanai. Saskaņā ar minētā nomas līguma 4.3.punktu pieteicējam tika dotas tiesības zemi apbūvēt, saņemot pašvaldības rakstisku atļauju. Taču, kad pieteicējs 2007.gada 24.janvārī iesniedzis lūgumu zemes gabalu apbūvēt, ar Lēmumu tas ticis liegts.

Tā kā pašvaldība nav pieteicējam darījusi zināmu, ka iznomātais zemes gabals pārdots, tad ir pārkāpts patvaļas aizlieguma princips, tiesiskās paļāvības princips, vienlīdzības princips, personas tiesību ievērošanas princips.

Pieteicējs norāda, ka Viļānu pilsētas domes 2004.gada 1.novembra zemes nomas līgums par zemes gabala Viļānos, */adrese/*, 300 m^2 iznomāšanu (turpmāk arī – Nomas līgums) ir spēkā un Viļānu pilsētas domes rīcība, pārkāpjot pieteicēja kā nomnieka tiesības, aizskar Satversmē garantētās pamattiesības. Neizbeidzot Nomas līgumu un slēpjot zemes gabala pārdošanu, pašvaldība pieteicēju ir pazemojusi.

Nodokli par zemi pieteicējs nemaksā, jo nav saņēmis nodokļa paziņojumu un Viļānu pilsētas dome līgumu nav reģistrējusi Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā.

Privātpersona, kura griežas pašvaldībā, ir tiesīga uzskatīt, ka pašvaldība rīkosies tiesiski. Zemes gabals pieteicējam ir piešķirts nomā, bet pašvaldība nav pat paziņojusi, ka

zeme, ko pieteicējs nomā no publiskas varas, ir pārdota. Šāda rīcība ir pašvaldības necienīga un liek domāt par korupciju.

Nomas līguma izpildē pusēm jāvadās pēc Civillikuma, kura 1587.pants, 1588.pants, 1589.pants un 1590.pants aizsargā pieteicēju.

Pieteicējam nav paziņots, ka notiek zemes gabala pārdošana, pieteicējs nav pieaicināts, viņa viedoklis nav uzklausīts. Pārkāpumi turpinās, jo Nomas līgums nav izbeigts.

Attiecībā uz kaitējuma atlīdzinājumu pieteicējs atsaucas uz Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmo daļu, 9.pantu, 11.panta trešo daļu.

Pieteicējs uzskata, ka viņam nodarītais morālais kaitējums ir atlīdzināms Ls 1000 apmērā, jo ar Lēmumu pieteicējam tika atņemtas tās tiesības, kas bija piešķirtas ar Nomas līgumu, pie tam, jau 2006.gada 21.augustā un 2006.gada 1.decembrī pieņemti lēmumi, ar kuriem iznomātā zeme pārdota. Šāda rīcība ir sagrāvusi pieteicēja ticību labai valsts pārvaldei, tās autoritātei un leģitīmai rīcībai. Pieteicējs uzskata, ka pastāv tieša cēloņsakarība starp Lēmumu un nodarīto morālo kaitējumu. Šādas pašvaldības prettiesiskās rīcības rezultātā vienkāršs cilvēks ir pazemots visvarenās publiskās varas priekšā, kura rīkojas tā, kā grib, neievērojot ne likumus, ne līgumus, ne konsekvenci, darot visu slepus un neievērojot vienlīdzību.

[3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteicēja prasījumu neatzīst un lūdz noraidīt.

Pieteicējs apstrīd iestādes izdoto administratīvo aktu, tāpēc iebildumi par faktisko rīcību nav pamatoti. Viļānu pilsētas dome, izskatot pieteicēja 2007.gada 24.janvāra iesniegumu, 2007.gada 22.februārī pieņēma administratīvo aktu, līdz ar to, tiesā pārsūdzams ir administratīvs akts.

Atbildētājs norāda, ka Lēmums satur visas Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī – APL) 67.pantā norādītās administratīvā akta sastāvdaļas.

V.R. viedoklis par to, ka Nomas līgums joprojām ir spēkā, nav pamatots, jo saskaņā ar Civillikuma 2168.pantu nomas līgumi izbeidzas paši no sevis arī pirms termiņa notecējuma, kad izbeidzas tiesība, kas iznomātājam piederējusi uz līguma priekšmetu. Līdz ar zemes iegūšanu īpašumā citai personai, Viļānu pilsētas dome zaudēja tiesības zemi iznomāt.

Nav pamatots pieteicēja lūgums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu, jo ar Lēmumu Viļānu pilsētas dome kaitējumu nav radījusi, bet gan pieņēmusi tiesisku administratīvo aktu saskaņā ar APL 84.pantu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 9.jūnija lēmumu administratīvā lietā pieaicināts *A.E.* kā trešā persona atbildētāja pusē (lietas 25.-27.lapa).

[5] Uz tiesas sēdi pieteicējs nav ieradies. 2009.gada 2.martā saņemts pieteicēja iesniegums ar lūgumu skatīt lietu bez pieteicēja klātbūtnes. Nekādu papildinājumu vai lūgumu un izmaiņu pieteicējam nav (lietas 58.lapa).

Uzklausot atbildētāja pārstāves un trešās personas viedokli, kā arī administratīvās lietas materiālus, tiesa atzīst par iespējamu skatīt lietu bez pieteicēja klātbūtnes.

[6] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē prasījumu neatzina un atsaucās uz lietas materiāliem.

Papildus norādīja, ka pamatarguments Lēmuma pieņemšanai ir saistīts ar to, ka zemes gabals, kuru pieteicējs vēlas apbūvēt, ir īpašumā citai personai, nostiprināts ar zemesgrāmatas tiesneša lēmumu 2007.gada 16.janvārī. Viļānu pilsētas dome vadījās no Būvniecības likuma 3.panta pirmās daļas, kā arī 11.panta pirmās daļas. Tā kā pieteicējam nebija zemes gabala īpašnieka atļaujas apbūvei, tad nojumes izbūve tika atteikta. Lēmums atbilst arī Viļānu pilsētas teritorijas plānojumam, kas ir spēkā no 2006.gada decembra. Lēmumi, ar kuriem notikusi zemes piešķiršana īpašumā trešajai personai, ir bijuši tiesas vērtēšanā un atzīti par tiesiskiem, Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 7.aprīļa spriedums ir stājies spēkā. Nomas līgums beidzās, kad trešā persona ieguva īpašuma tiesības uz zemes gabalu. Pieteicējam gan atsevišķs paziņojums netika nosūtīts.

Atbildot uz tiesas jautājumu, pārstāve paskaidroja, ka Viļānu pilsētas domei nav sava būvvalde, bet gan ir izveidota apvienotā būvvalde, kas atrodas Rēzeknes rajona padomē. Pieteicējs iesniegumu izskatīja pašvaldība saskaņā ar Būvniecības likuma 11.panta trešo daļu. Būvvalde pieņem tos lēmumus, kur būvniecību atļauj, bet ne administratīvos aktus. Atteikums bija jāpieņem domei.

[7] Trešā persona uzskata, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots. Tiesas sēdē *A.E.* paskaidroja, ka sākumā 1996.gadānoprivatizējis aptuveni 13 simtdaļas zemes, bet vēlāk ieguvis zemi klāt. Par to, ka pastāv Nomas līgums, neko nav zinājis. Tikai tad, kad saticis pieteicēju, pieteicējs izteicis iebildumus. Taču trešā persona uzskata, ka zemi ieguvis tiesiski. *V.R.* teicis, ka var iegūto zemes gabalu viņam pārdot, jo pārdevis māju un zemi citam, bet mazo zemes gabaliņu atstājis. Taču kaimiņš (pieteicējs) vairs nav licies zinis. To, ka pieteicējs kaut ko gribējis būvēt, arī trešā persona nav zinājusi.

Motīvu daļa

[8] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteicēja pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[9] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[9.1] 1996.gada 15.februārī *A.E.* Rēzeknes zemesgrāmatu nodaļā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu */adrese/*, Viļāni (lietas 63.lapa);

[9.2] 1999.gada 1.oktobrī pieteicējs ieguvis īpašuma tiesības uz zemes gabalu un ēku Viļānos, */adrese/, /kadastra numurs/* (lietas 11.lapa);

[9.3] 2004.gada 1.novembrī starp pieteicēju un atbildētāju noslēgts Nomas līgums, ar kuru pieteicējam nodots nomā zemes gabals Viļānos, */adrese/*, 300 m^2 platībā (lietas 13.lapa);

[9.4] 2006.gada 21.augustā ar Viļānu pilsētas Zemes komisijas sēdes lēmumu Nr.12 *A.E.* atļauts iegūt īpašumā par samaksu zemes gabalu Viļānos, */adrese/*, 300 m^2 platībā, */kadastra numurs/*, pievienojot to zemes gabalam ar */kadastra numurs/* (lietas 31.lapa);

[9.5] ar Viļānu pilsētas Zemes komisijas sēdes 2006.gada 1.decembra protokolu *A.E.* atļauts iegūt zemes gabalu Viļānos, */adrese/*, 306 m^2 platībā, */kadastra numurs/* īpašumā par samaksu un noteikta samaksas kārtība (lietas 35.lapa);

[9.7] 2007.gada 16.janvārī *A.E.* Rēzeknes zemesgrāmatu nodaļā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – zemes gabalu 306 m^2 platībā, */kadastra numurs/* (lietas 63.lapa);

[9.8] 2007.gada 24.janvārī pieteicējs iesniedzis iesniegumu Viļānu pilsētas domē ar lūgumu „dot atļauju nojumes izbūvei 20 kv.m. apjomā saimnieciskajām vajadzībām" uz zemes gabala, ko pieteicējs nomā (lietas 14.lapa);

[9.9] 2007.gada 22.februārī Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā nodaļa sniegusi informāciju, ka Nomas līgums nav bijis iesniegts Valsts zemes dienestā un nav reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (lietas 15.lapa);

[9.10] 2007.gada 22.februārī atbildētājs pieņēmis Lēmumu, ar kuru pieteicējam atteikta atļauja veikt zemes gabala Viļānos, */adrese/* apbūvi, t.i., pieteicējam izdots nelabvēlīgs administratīvais akts (lietas 8.lapa).

[10] Pieteicējs norāda pieteikumā, ka vēlas panākt Lēmuma atcelšanu, taču, kā vairākkārt atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, prasījums par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, jo nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana pati par sevi nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu labumu var dot tikai labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, proti, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (*sk., piemēram, 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 17.punktu, 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415 17.punktu, 2007.gada 21.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-295/2007 15.punktu*).

Tādējādi tiesai jāvērtē pieteicēja prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, t.i., jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam atļaut nojumes izbūvi Viļānos, */adrese/*.

[11] Lai arī atbildētāja Lēmums izskatāmajā lietā galvenokārt uzskatāms par priekšnoteikumu lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtības esamībai, tiesa uzskata par nepieciešamu sākotnēji norādīt, ka atbildētāja viedoklis par Viļānu novada domes kompetenci būvniecības lēmumu pieņemšanā ir kļūdains.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve darīja zināmu, ka Viļānu pilsētas domei nav sava būvvalde, bet gan ir izveidota apvienotā būvvalde, kas atrodas Rēzeknes rajona padomē. Tomēr, neskatoties uz būvvaldes esamību, būvniecības atteikumu var izdot tikai dome.

Tiesa šādam secinājumam nepiekrīt, pirmkārt, būvvaldes kompetences dēļ, kas noteikta tiesību normās, un otrkārt, sakarā ar to, ka arī būvniecības lietās ir nodrošināma administratīvo lietu ārpustiesas izskatīšanas kārtība, ko veic augstāka iestāde pār zemāku, t.i., pašvaldības dome veic kontroli pār būvvaldes izdotu administratīvo aktu vai veiktu faktisko rīcību.

Būvniecības likuma 7.panta pirmā daļa noteic to pašvaldības funkciju apjomu, kas attiecas uz būvniecības procesiem konkrētā administratīvajā teritorijā, t.i., pašvaldības kompetencē ietilpst tādi pienākumi kā – *izstrādāt un apstiprināt savas administratīvās teritorijas plānojumu, detālos plānojumus un to sastāvā esošos apbūves noteikumus, kas ir obligāti visiem būvniecības dalībniekiem un attiecas uz visu veidu būvēm vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī kontrolēt un nodrošināt to izpildi; izskatīt būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem; izsniegt un reģistrēt būvatļaujas (arī citu institūciju izsniegtās būvatļaujas); kontrolēt, kā būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, un nodrošināt būvniecības procesa tiesiskumu savā administratīvajā teritorijā; vismaz reizi mēnesī publicēt savā mājaslapā internetā, bet, ja tādas nav, vietējā laikrakstā informāciju par saņemtajiem*

būvniecības iesniegumiem — uzskaites kartēm un saistībā ar tām pieņemtajiem būvvaldes lēmumiem, bet panta otrā daļa noteic, ka *„būvniecības pārzināšanai un kontrolei vietējās pašvaldības savā administratīvajā teritorijā izveido būvvaldes”*.

No minētā tiesa secina, ka pašvaldība primāri savas funkcijas nodod tās izveidotai iestādei – būvvaldei, kas tad arī nodrošina būvniecības procesa uzraudzību un kontroli. Savukārt, ja vienā administratīvajā teritorijā nav lietderīgi izveidot būvvaldi, tad atbilstoši Būvniecības likuma 7.panta piektajai daļai šādu iestādi var izveidot vairākas pašvaldības, kā tas izdarīts arī konkrētajā gadījumā – Viļānu pilsētai domei nav patstāvīgas būvvaldes, bet ir izveidota apvienotā būvvalde, kas darbojas pie Rēzeknes rajona padomes.

Tātad Viļānu pilsētas domei, saņemot pieteicēja iesniegumu, tas bija primāri jānodod izskatīšanai būvvaldē un tikai tajā gadījumā, ja būvvalde izdotu atteikumu, Viļānu pilsētas dome kā augstāka iestāde pieņemtu galīgo lēmumu administratīvajā procesā iestādē.

Izskatāmajā lietā Viļānu pilsētas dome iesniegumu nav nosūtījusi pēc piekritības būvvaldei, bet gan izskatījusi pati. Minēto tiesa uzskata par procesuālu pārkāpumu, taču, kā tiesa jau norādīja, izskatāmajā administratīvajā lietā Nr.A4245907 tiesa lemj par labvēlīga administratīvā akta izdošanu un Lēmuma esamība pierāda to, ka pieteicējs ir ievērojis administratīvās lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, t.i., pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā ir vērsies iestādē. Savukārt, ja prasījums līdzīgā lietā būtu par administratīvā akta atcelšanu minētais iemesls varētu kalpot par pamatu iestādes pieņemta lēmuma atcelšanai.

[12] 2007.gada 24.janvārī pieteicējs iesniedzis iesniegumu Viļānu pilsētas domē ar lūgumu *„dot atļauju nojumes izbūvei 20 kv.m. apjomā saimnieciskajām vajadzībām”*, t.i., iesniegumu par zemes gabala apbūvi.

Atbilstoši Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk arī – Noteikumi Nr.112) 32.punktam, t.i., *būvniecības ierosinātājs iesniedz attiecīgās administratīvās teritorijas būvvaldē būvniecības iesniegumu - uzskaites karti, V.R.* 2007.gada 24.janvāra iesniegums ir uzskatāms par būvniecības iesniegumu – uzskaites karti. Šāds iesniegums ir pakļauts izskatīšanai būvvaldē saskaņā ar būvniecības tiesisko regulējumu.

Noteikumu Nr.112 35.punkts noteic, ka *„būvvalde 30 dienu laikā pēc būvniecības iesnieguma – uzskaites kartes reģistrācijas dienas izskata attiecīgās būvniecības ieceres atbilstību vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts), kā arī attiecīgajiem apbūves noteikumiem un izsniedz plānošanas un arhitektūras uzdevumu [..] vai sniedz pamatotu rakstisku atteikumu [..]”*.

Šajā sprieduma punktā citētas tiesību normas, citstarp, apstiprina arī jau tiesas sprieduma [11] punktā norādīto par būvvaldes kompetenci, jo no Noteikumu Nr.112 32. un 35.punktu normām ir secināms, ka iesniegumu būvniecības ierosinātājs iesniedz *būvvaldē* un tieši *būvvalde* pieņem vienu no trijiem lēmumiem:

1) par būvniecības procesa atbalstu, izsniedzot plānošanas un arhitektūras uzdevumu;
2) par atteikumu izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu;
3) par nepieciešamību veikt publisko apspriešanu pirms tiek lemts par plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanu.

Ar Lēmumu pieteicējam ir atteikta nojumes izbūve zemes gabalā Viļānos, */adrese/*, kas pēc būtības atbilst atteikumam izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu.

Kā galvenais iemesls atteikumam Lēmumā norādīta Būvniecības likuma 3.panta pirmā daļa un fakts, ka zemes gabals, ko pieteicējs vēlas apbūvēt, pieder trešajai personai *A.E.*.

[13] Būvniecības likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka *zemes gabalu drīkst apbūvēt, ja tā apbūve tiek veikta saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālplānojumu (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem) un šo plānojumu sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem un, noslēdzot līgumu, apbūve ir saskaņota ar zemes gabala īpašnieku (ja apbūvi neveic zemes gabala īpašnieks).*

Tātad, lai veiktu zemes gabala apbūvi, ir nepieciešama triju priekšnoteikumu esamība:

1) zemes gabalu apbūvē tā īpašnieks vai lietotājs vai nomnieks, kuram ir atļauja no zemes gabala īpašnieka zemi apbūvēt;
2) zemes gabalu drīkst apbūvēt, ja atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam šo zemes gabalu drīkst apbūvēt un būvniecības iecere ir saskaņā ar atļauto izmantošanu;
3) būvniecības iecere atbilst teritorijas plānojuma sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem.

Tiesas ieskatā primāri ir pārbaudāmas būvniecības ierosinātāja tiesības veikt zemes gabala apbūvi, jo, kā norādīts tiesību normā, tad zemes gabala apbūvi drīkst veikt tikai īpašnieks vai cita persona tikai ar īpašnieka atļauju.

Minētais sasaucas arī ar Būvniecības likuma 11.panta pirmo daļu, kas noteic – *zemes gabalu var apbūvēt tā īpašnieks vai cita persona, kas noslēgusi līgumu ar attiecīgā zemes gabala īpašnieku.* Ja būvniecību ierosina persona bez īpašnieka atļaujas, tad iestādei nav pamata pieņemt labvēlīgu lēmumu, jo publisko un privāto tiesību normās ir aizliegta sveša īpašuma izmantošana bez īpašnieka ziņas un piekrišanas.

Lietā nav strīda par to, ka zemes gabala Viļānos, */adrese/* īpašnieks ir trešā persona, kuram īpašuma tiesības uz šo zemes gabalu nostiprinātas Rēzeknes zemesgrāmatu nodaļā 2007.gada 16.janvārī. Tāpat lietā nav strīda par to, ka pieteicējs atļauju no trešās personas zemes gabala apbūvei nav saņēmis.

Kā trešā persona norādīja tiesas sēdē, tad sarunas ar pieteicēju par zemes gabala apbūvi un atļaujas došanu nav notikušas, tāpēc arī uz lietas izskatīšanas brīdi tiesā atļaujas no zemes gabala īpašnieka nav.

Pie šādiem apstākļiem tiesa secina, ka nav konstatējams pamats labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[14] Vērtējot pieteicēja argumentus par to, ka pieteicējs ir zemes gabala nomnieks saskaņā ar 2004.gada 1.novembra nomas līgumu, kas slēgts starp pieteicēju un Viļānu pilsētas domi, un tāpēc apbūve atļaujama, tiesa tos noraida kā nepamatotus.

Lietā nav strīda par to, ka nomas līguma slēgšanas laikā – 2004.gada 1.novembrī atbildētājam ir bijušas tiesības iznomāt zemes gabalu Viļānos, */adrese/* pieteicējam. Tāpat lietā nav strīda par to, ka 2007.gada 16.janvārī par minētā īpašuma īpašnieku kļuvis *A.E.*, jo saskaņā ar Civillikuma 994.pantu „*par nekustamā īpašuma īpašnieku ir atzīstams tas, kas par tādu ir ierakstīts zemesgrāmatās”.*

Civillikuma 2168.pants noteic, ka „*nomas un īres līgumi izbeidzas paši no sevis arī pirms termiņa notecējuma [..] kad izbeidzas tiesība, kas iznomātājam vai izīrētājam piederējusi uz līguma priekšmetu, bet ja viņš ir noklusējis par to, ka tiesība rīkoties ar lietu viņam piederējusi tikai uz zināmu laiku, viņš labticīgam nomniekam vai īrniekam atbild par viltu [..]”.* Tā kā līguma priekšmets nomas attiecībās starp pieteicēju un atbildētāju ir zemes gabals, tad ar īpašuma atsavināšanu trešajai personai Viļānu pilsētas domes kā iznomātāja

tiesības uz zemes gabalu Viļānos, */adrese/* izbeigušās. Līdz ar to izbeigušās arī pašvaldības tiesības kā privāto tiesību jomā dot atļauju zemes gabala apbūvei.

No lietas materiāliem nav redzams, ka 2004.gada 1.novembra nomas līgums būtu nostiprināts zemesgrāmatā kā tāds, kurš saista trešo personu saskaņā ar Civillikuma 2174.pantu, t.i., *„kad iznomātājs vai izīrētājs nomas vai īres priekšmetu atsavina, ieguvējam jāievēro nomas vai īres līgums tikai tad, ja tas ierakstīts zemes grāmatās (2126.p.). Ja ieguvējs uzteic līgumu, kas nav ierakstīts zemes grāmatās, tad iznomātājam vai izīrētājam jāatlīdzina nomniekam vai īrniekam visi zaudējumi, kādi viņam nodarīti ar līguma priekšlaicīgu izbeigšanu; ieguvējam tādā gadījumā jādod nomniekam vai īrniekam piemērots laiks īres vai nomas priekšmeta atdošanai”*.

Tādējādi pamatoti ir atbildētāja paskaidrojumi par nomas līguma tiesisko dabu 2007.gada 24.janvārī, t.i., brīdī, kad pieteicējs iesniedzis iesniegumu par zemes gabala apbūvi pieteicējam, nomas attiecības vairs nepastāvēja, jo, kā tiesas sēdē norādīja arī trešā persona, nekādas nomas attiecības starp *V.R.* un *A.E.* nav bijušas.

[15] Pieteicējs, iesniedzot pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā ir vēlējies ne tikai panākt Lēmuma atcelšanu, bet arī saņemt atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu Ls 1000 apmērā.

Kā argumentus morālā kaitējuma apmēram un pieprasīšanas iemesliem pieteicējs norāda uz pašvaldības negodprātību nomas attiecību pārtraukšanā, informācijas nesniegšanā pieteicējam par zemes gabala atsavināšanu, kā arī to, ka ar Lēmumu pieteicējam tika atņemtas tās tiesības, kas bija piešķirtas ar nomas līgumu (skat. sprieduma [2] punktu).

Administratīvā rajona tiesa, vērtējot pieteicēja paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un tiesas spriedumā izdarītajiem secinājumiem, norāda, ka prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav pamatots.

Administratīvā procesa likuma 92.pants nosaka, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personīgo kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Izskatāmajā lietā tiesa konstatēja, ka pieteicējam nav tiesību uz labvēlīgu administratīvo aktu, kas vienlaikus nozīmē arī to, ka atbildētāja pieņemtais Lēmums pēc būtības ir pareizs. Tādējādi secināms, ka pieteicējam *ar Lēmumu nav nodarīts* morālais kaitējums, jo Lēmums tā saturā ir pareizs – atbilst gan tiesiskiem, gan faktiskiem lietas apstākļiem.

Šāds secinājums ir izdarāms, arī vērtējot pieteicēja iebildumus par to, *kas* pieteicējam radījis morālus pārdzīvojumus, t.i., no pieteikuma redzams, ka pieteicējs iebilst pret Viļānu pilsētas domes rīcību, nepaziņojot pieteicējam, ka pašvaldība bez viņa – nomnieka – ziņas veic darbības ar zemes gabalu un to atsavina trešajai personai, kā arī neizbeidzot nomas līgumu likumā noteiktā kārtībā.

Administratīvā rajona tiesa norāda, ka šādi pieteicēja iebildumi attiecināmi uz pašvaldības rīcību *privāto* tiesību jomā, t.i., pašvaldības kā iznomātāja negodprātīgu rīcību, atsavinot nomas līguma priekšmetu citai personai un nerespektējot pieteicēja kā nomnieka tiesības un intereses, kamēr Administratīvā rajona tiesa skata strīdus, kas izriet no *publiski* tiesiskām attiecībām. Tiesai izskatāmajā administratīvajā lietā un tās kompetencē neietilpst pašvaldības rīcības privāto tiesību jomā vērtēšana, kā arī atlīdzinājuma noteikšana par privāto tiesību normu pārkāpumiem.

Ja pieteicējam ir iebildumi par pašvaldības kā iznomātāja darbībām vai bezdarbību, šādi strīdi risināmi civiltiesiskā kārtībā un vispārējās jurisdikcijas tiesā, tajā skaitā, vispārējās jurisdikcijas tiesā ir ceļama prasība arī par zaudējumu atlīdzinājumu.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmo daļu tiesības uz zaudējumu atlīdzību rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – objektīva saite starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

Kaut arī pieteicējs uzskata, ka pastāv tieša cēloņsakarība starp pašvaldības rīcību un pieteicējam nodarīto kaitējumu, tiesa norāda, ka pieteicēja subjektīvais vērtējums nesaista tiesu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291. pantu,

nosprieda:

noraidīt *V.R.* pieteikumu par Viļānu pilsētas domes 2007.gada 22.februāra lēmuma (protokols Nr.4, § 13) atcelšanu, labvēlīga administratīvā akta izdošanu un pienākuma uzlikšanu Viļānu pilsētas domei atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 1000.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) E.Apīne

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____ E. Apīne

Rīgā, 2009.gada 31.martā